

Remissvar *Årsredovisning och koncernredovisning (K3)*, remissversion 2016-04-28

1. Allmänt

1.1 Referenser

När jag jämför med K2 ÅR i detta remissvar så avser jag remissversionen 2016-04-27 av K2 ÅR, inte nu gällande regelverk.

1.2 Heltäckande regelverk

Det är utmärkt att regelverket inriktas på att vara heltäckande, i stället för skilda regelverk för olika verksamhetsformer. För yrkesverksamma rådgivare är det angeläget med ett gemensamt regelverk, för att lättare kunna överblicka eventuella skillnader mellan verksamhetsformer vid tillämpning av regelverket.

I kap. 36 och 37 finns särskilda regler för ett antal verksamhetsformer. Jag saknar dock särskilda regler för enskild näringsverksamhet samt handelsbolag och kommanditbolag här.

- Synpunkt till BFN: Komplettera med särregler för enskild näringsverksamhet samt handelsbolag och kommanditbolag

1.3 Omstrukturering

I K2 för ÅR har särregler för vissa verksamhetsformer lagts sist i varje kapitel medan de ligger samlade i två avslutande kapitel i K3. Användarvänligheten vinner starkt på att särreglerna återfinns i sina sammanhang, dvs. i slutet av varje berört kapitel.

- Synpunkt till BFN: Placera särregler för vissa verksamhetsformer sist i varje berört kapitel, i likhet med strukturen för K2 ÅR

1.4 Kommentarer

Ibland förekommer kommentarer utan tillhörande allmänt råd. Det bör absolut undvikas, eftersom referenser annars försvåras.

Exempel: Kapitel 2 – *Begrepp och principer* innehåller på flera ställen kommentarer utan tillhörande allmänt råd.

Detta är en viktig fråga eftersom referenser behövs i varenda mailsvar, artikel, bok, föreläsning, telefonsamtal etc. som handlar om var något kan hittas i vilket regelverk.

- Synpunkt till BFN: Varje kommentar ska föregås av ett (numrerat) allmänt råd, även om det allmänna rådet bara innebär samma sak som relevant lagtext

1.5 Ej eller inte

Jag noterar användningen av *ej* ett flertal gånger.

Ej är ett ålderdomligt uttryck som sedan årtal utmönstras i svenskt språkbruk.¹ Exempelvis byts ej systematiskt ut mot *inte* vid lagändringar, oavsett ämnet för lagändringen. Ej förekommer inte någon gång i BFL och bara en gång vardera i ÅRL² och IL,³ vilket nog bara är förbiseenden.

- Synpunkt till BFN: Byt ut *ej* mot *inte*, eller annan lämplig form, i samtliga texter i samband med uppdateringar

1.6 Ikraftträdande

I remissbrevet från BFN 2016-05-23 lämnas förslag till när reglerna ska börja tillämpas. Jag kan inte se att dessa regler om ikraftträdande återfinns i vägledningen. Äldre versioner kan behöva läsas under hela den skatterättsliga omprövningsperioden på sex år samt ytterligare några år vid pågående rättsprocesser. Det underlättar då om det är lätt att utläsa ikraftträdandet för varje version.

- Synpunkt till BFN: Ange regler för ikraftträdande i inledningen till vägledningen

2. Förstasidan

Det är inte självklart för alla att klassificering som mindre företag innebär K2 och större företag innebär K3. Därför är det bra att denna vägledning innehåller tillägget (K3) i namnet på förstasidan.

Dessutom hänvisas i många sammanhang, t.ex. i årsredovisningen under redovisningsprinciper, till BFNAR-nummer men läsaren får leta i innehållsförteckningen för att se BFNAR-beteckningen för vägledningen.

Jag förordar att även BFNAR-beteckningen anges på förstasidan, som i så fall får följande text.

Bokföringsnämndens
VÄGLEDNING
Årsredovisning och koncernredovisning (K3)
BFNAR 2012:1
Uppdaterad 2016-xx-xx

Förstasidan behåller dagens rena layout även med detta tillägg.

- Synpunkt till BFN: Ange även BFNAR-beteckning på förstasidan

Jämför även med min synpunkt på 8.3.

¹ Myndigheternas språkregler (2014, åttonde upplagan), s. 18 (avsnitt 1.4.2 *Undvik ålderdomliga ord och former*).

² Bilaga 1 *Uppställningsform för balansräkningen (kontoform)*, Tillgångar A *Tecknat men ej inbetalt kapital* ÅRL.

³ 5 kap. 3 § första stycket IL.

Kapitel 2 – Begrepp och principer

2.19

Skuld för stämpelskatt för *lagfart* bör redovisas vid tillträdet (se synpunkter på 17.7).

Stämpelskatt för *fastighetsinteckning* har dock koppling till skuldposter för finansiering snarare än tillgångsposten fastighet. Stämpelskatt för *företagsinteckning* har också koppling till skuldposter för finansiering men inte till en specifik tillgång i balansräkningen. I bägge fallen förekommer det också att öronmärkning till en viss skuld saknas, när säkerheterna är generella eller gemensamma för vissa krediter.

Här ser jag det som rimligt att lämna tidpunkten för redovisning av skuld öppen för företagets bedömning. Om stämpelskatten har fakturerats från Lantmäteriet respektive Bolagsverket till företaget före balansdagen kommer utgiften ändå in på rätt räkenskapsår.

- Synpunkt till BFN: Läg in ett nytt andra stycke i kommentaren om Skulder ”Skuld för stämpelskatt för lagfart redovisas vid tillträde till fastighet, se punkt 17.7. Skuld för stämpelskatt för fastighetsinteckning eller företagsinteckning redovisas när företaget bedömer att skulden kan beräknas och det är sannolikt att utgiften kommer att uppstå.”

Kapitel 4 – Balansräkning

4.4

Är lämnad handpenning anläggningstillgång respektive omsättningstillgång?

Handpenning vid förvärv av tillgång är till sin natur kortfristig. Den ska normalt sett avräknas vid ett tillträde inom några månader efter avtal om överlåtelse.

Handpenning vid förvärv av immateriell och materiell anläggningstillgång ska dock redovisas som anläggningstillgång på grund av krav i ÅRL på särredovisning av förskott.⁴ Det innebär att handpenning för förvärv av t.ex. hyresrätt (immateriell anläggningstillgång) och fastighet (materiell anläggningstillgång) ska redovisas som anläggningstillgång.

För finansiella anläggningstillgångar saknas krav i ÅRL på särredovisning av förskott. Frågan blir då hur handpenning för förvärv av t.ex. näringsbostadsrätt ska klassificeras. Här bör handpenningens kortfristiga natur kunna vara vägledande, när vi saknar krav på särredovisning som anläggningstillgång, så att handpenning för förvärv av finansiella anläggningstillgångar ska kunna redovisas som omsättningstillgång och utan särredovisning i balansräkningen.

För omsättningstillgångar kräver ÅRL särredovisning av förskott till leverantörer i posten *Varulager m.m.* Hit hör som jag ser det handpenning för förvärv av t.ex. lagerfastighet eller lagerandelar. Handpenning för förvärv av omsättningstillgångar som inte är varulager bör kunna redovisas som omsättningstillgång utan särredovisning i balansräkningen.

⁴ Bilaga 1 *Uppställningsform för balansräkningen (kontoform)*, B I 5 och B II 4 ÅRL.

- Synpunkt till BFN: Lägg in ett nytt andra stycke i kommentaren:
”Handpenning är till sin natur kortfristig. Lämnad handpenning vid förvärv av immateriell och materiell anläggningstillgång klassificeras dock som anläggningstillgång för att uppfylla krav på särredovisning i balansräkningen enligt uppställningsformen i ÅRL. Lämnad handpenning vid förvärv av finansiell anläggningstillgång och omsättningstillgång klassificeras som omsättningstillgång, varvid handpenning för lagerfastigheter och lagerandelar redovisas som förskott till leverantörer och övriga handpenningar redovisas som övrig fordran.”

4.7

Hur klassificeras och rubriceras mottagen handpenning?

Handpenning vid avyttring av tillgång är till sin natur kortfristig. Avräkning görs normalt sett vid ett tillträde inom några månader efter avtal om överlåtelse. Det innebär klassificering som kortfristig skuld.

Uppställningsformen för balansräkning i ÅRL innehåller posten *Förskott från kunder*. Frågan är vad mottagen handpenning betraktas som?

K3 nämner bara förskott från kunder en gång och då i samband med omräkning av poster i utländsk valuta (punkt 30.5 kommentaren).

K2 ÅR förklarar begreppet som *betalningar från kunder och obetalda kundfakturor där någon motprestation ännu inte lämnats*.⁵ Det för tankarna till den ordinarie försäljningsverksamheten. Att sälja tillgångar hör knappast till den ordinarie försäljningsverksamheten, så enligt min mening är mottagen handpenning inte vad som avses med förskott från kund. Jag hänför därför mottagen handpenning till övriga skulder.

- Synpunkt till BFN: Lägg in ett nytt andra stycke i kommentaren
”Mottagen handpenning vid överlåtelse av tillgång klassificeras som kortfristig skuld och redovisas som övrig skuld.”

Kapitel 8 – Noter

8.3

Kategorin bör integreras i själva namnet på regelverket, alltså i detta fall *”Årsredovisning och koncernredovisning (K3)”* (jämför med mina synpunkter i avsnitt 2 *Förstasidan*).

Det skulle medföra att upplysningen om tillämpat regelverk i årsredovisningen (18.3 a kommentaren K2 ÅR) blir tydligare. Jag har tyvärr omfattande erfarenhet av att behöva förklara för redovisningskonsulter (!), revisorer (!) och företagshandläggare på banker vad de olika namnen på regelverken i årsredovisningar egentligen betyder, översatt till K1-K3.

- Synpunkt till BFN: Lägg till en kommentar med exempel
”Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).”

⁵ 4.7-8 kommentaren, avsnittet *Förskott från kunder* K2 ÅR.

Kapitel 11 – Finansiella instrument värderade utifrån anskaffningsvärdet

11.37

Behandlingen av direkta försäljningskostnader (courtage, konsultarvoden, mäklararvoden etc) bör kommenteras.

- Synpunkt till BFN: Komplettera sista meningen till *”I ersättningen ska överförda tillgångar som inte är kontanter och påtagna skulder räknas in, samt direkta försäljningskostnader räknas av.”*

Kapitel 12 – Finansiella instrument värderade enligt 4 kap. 14 a – 14 e §§ årsredovisningslagen

Rubriken är otymplig och inte användarvänlig. Frågan är om hela innehållet i dessa paragrafer kan lyda under termen ”verkligt värde”?

- Synpunkt till BFN: Ändra rubriken till *”Finansiella instrument värderade utifrån verkligt värde”*

12.46

Behandlingen av direkta försäljningskostnader (courtage, konsultarvoden, mäklararvoden etc) bör kommenteras.

- Synpunkt till BFN: Komplettera sista meningen till *”I ersättningen ska överförda tillgångar som inte är kontanter och påtagna skulder räknas in, samt direkta försäljningskostnader räknas av.”*

Kapitel 17 – Materiella anläggningstillgångar

17.4

Vid förvärv av byggnad med tomträtt övertas inte äganderätten till marken, bara en nyttjanderätt. Därför tas hela anskaffningsvärdet upp som byggnad och inget hänförs till mark.⁶

- Synpunkt till BFN: Lägg till ett nytt andra stycke i kommentaren *”Vid förvärv av byggnad med tomträtt hänförs hela anskaffningsvärdet till byggnad och inget till mark.”*

Enligt IL ska ersättning för industritillbehör räknas bort före fördelning av anskaffningsvärdet på byggnad och mark, och ersättning för byggnadsinventarier ska räknas bort från byggnadens anskaffningsvärde efter fördelningen.⁷

Byggnadsinventarier skrivs av enligt reglerna för inventarier, vilket framgår på flera ställen i K2 ÅR. Det bör rimligen innebära att byggnadsinventarier

⁶ Kammarrätten i Stockholm, dom 2016-04-12 (mål nr 5656–5657-15). HFD (mål nr RRK R76 1:6).

⁷ 19 kap. 11 § andra-tredje stycket IL.

redovisas som *Maskiner och andra tekniska anläggningar*, alternativt *Inventarier, verktyg och installationer*.

Det är mer oklart vad industritillbehör ska redovisas som. IL nämner begreppet bara en gång, i samband med fördelning av anskaffningsvärdet för fastighet. K2 ÅR och K3 nämner inte begreppet alls. Den information jag har är dock att industritillbehör ses som inventarier skattemässigt.⁸

- Synpunkt till BFN: Lägg till ett nytt tredje stycke i kommentaren, efter det föreslagna andra stycket i min föregående synpunkt ovan *"Ersättning för industritillbehör ska räknas bort före fördelningen. Efter fördelningen ska ersättning för byggnadsinventarier räknas bort från byggnadens anskaffningsvärde. Industritillbehör och byggnadsinventarier redovisas som maskiner och andra tekniska anläggningar, alternativt inventarier, verktyg och installationer."*

17.7

Kommentaren andra stycket listar i två punkter vad som ingår i anskaffningsvärdet för materiell anläggningstillgång. Stämpelskatt för lagfart nämns inte någonstans i K3. Det är dock en utgift som förekommer varje gång fastighet förvärvas (utom vid vidareförsäljning genom transportköp) och beloppet är normalt sett väsentligt. Utgift för lagfart bör därför kommenteras och på ett sätt som är samordnat med K2 ÅR för att undvika onödiga tolkningsfrågor.

Utgift för stämpelskatt för *lagfart* ska ingå i anskaffningsvärdet för fastighet och i den fördelning som ska göras mellan byggnad och mark enligt punkt 17.4.

Frågan uppstår *när* utgiften för lagfart ska redovisas. Vid tillträdet uppstår ett åtagande för lagfart. Åtagandet kan beräknas exakt och det uppfyller kriterierna för skuld enligt punkt 2.13. Ett rimligt synsätt är därmed att utgiften beräknas vid tillträdet och redan då ingår i underlaget för fördelning mellan byggnad och mark. Då har vi också en riktig redovisning även om balansdagen skulle råka inträffa mellan tillträdet och fakturering från Lantmäteriet av stämpelskatten.

- Synpunkt till BFN: Lägg till lagfart i kommentaren andra stycket första punkten *"Inköpspris ökat med tullavgifter, lagfart, arvoden till t.ex. advokater och mäklare samt punktskatter, efter avdrag för handelsrabatter och liknande."*
- Synpunkt till BFN: Lägg till ett nytt tredje stycke i kommentaren *"Vid förvärv av fastighet ska skuld för stämpelskatt för lagfart läggas till anskaffningsvärdet, före fördelning enligt punkt 17.4 kommentaren. Skulden klassificeras som kortfristig skuld. Om uppskov medgivits med stämpelskatten enligt reglerna för koncerninterna förvärv klassificeras skulden som långfristig. Skuld för stämpelskatt för lagfart ska dock inte redovisas om fastigheten ska vidareförsäljas enligt reglerna om transportköp."*

⁸ Alexandra Wallerius 2016-07-04, Wolters Kluwers skattesvar.

17.17

För aktiebolag och ekonomisk förening medger ÅRL uppskrivning av anläggningstillgång som har tillförlitligt och bestående värde överstigande bokfört värde. K3 har infogat dessa regler för materiella anläggningstillgångar, men uttalar att uppskrivning sällan kan komma i fråga för immateriella och finansiella anläggningstillgångar.⁹

Närmare vägledning saknas om hur avskrivning ska beräknas efter uppskrivning av tillgång.

ÅRL säger att avskrivning ska beräknas med utgångspunkt i det uppskrivna värdet.¹⁰ Om vi begränsar oss till detta, utan omprövning av nyttjandeperiod och restvärde, så kan en uppskrivning bli närmast meningslös för tillgångar som har skrivits av under en längre tid innan uppskrivningen görs.

- Uppskrivningen höjer eget kapital i syfte att ge en mer rättvisande bild av det egna kapitalet
- Eget kapital minskar dock i snabb takt igen om uppskrivningen är stor och ska skrivas av på kort tid
 - Uppskrivningen är typiskt sett stor för att uppfylla kravet på *väsentligt* övervärde
- Att skriva av återstående del av värdet för tillgången under kort tid rimmar illa med att uppskrivning har gjorts
 - Uppskrivning ska ju bara göras när övervärdet bedöms vara *bestående*

Min slutsats blir att vid en uppskrivning är det naturligt att också ompröva både nyttjandeperiod och restvärde för den underliggande tillgången. Omprövningen bör göras i ljuset av underlaget för uppskrivningen, därefter skrivs både anskaffningsvärdet och uppskrivningsbeloppet av under den nya bedömda återstående tiden och ner till det nya restvärdet.

Enligt K2 ÅR ska byggnad alltid skrivas ner till noll kronor, restvärdemetoden får inte användas.¹¹ K3 reglerar restvärde för materiella anläggningstillgångar i punkt 17.15, men jag ser inte någon begränsning för byggnad här. Min tolkning blir då att hänsyn får tas till restvärde vid avskrivning av byggnad enligt K3.

K3 anger nedskrivning som en faktor som kan föranleda omprövning av nyttjandetid och restvärde, men inte uppskrivning. Min slutsats enligt ovanstående resonemang är att även uppskrivning är en sådan faktor.

Frågan är viktig inte minst för fastigheter. En fastighet kan typiskt sett ha funnits i verksamheten länge innan den eventuellt skrivs upp, inte minst eftersom uppskrivningen är frivillig.

- Synpunkt till BFN: Infoga uppskrivning bland faktorer för omprövning i kommentaren "*Faktorer som kan indikera att nyttjandeperioden har förändrats jämfört med föregående balansdag är t.ex. förändrad*

⁹ 18 kap. kommentaren K3 till 4 kap. 6 § ÅRL (immateriella anläggningstillgångar). 11 kap. kommentaren K3 till 4 kap. 6 § ÅRL (finansiella anläggningstillgångar).

¹⁰ 4 kap. 6 § andra stycket ÅRL.

¹¹ 10 kap. 23 tredje stycket K2 ÅR.

användning, oväntat slitage som är betydande, tekniska förbättringar, att företaget gjort en nedskrivningsprövning eller en uppskrivning. En förändring av nyttjandeperioden kan medföra att restvärdet enligt punkt 17.15 behöver omprövas.” (ingen ändring för resten av kommentaren)

17.20-17.21

Mellan punkt 17.20 och 17.21 återfinns lagtext från ÅRL om uppskrivningar samt en kommentar om att lagtexten anger vad uppskrivningsfonden i ett aktiebolag får tas i anspråk för.

Uppskrivningsfonden får bl.a. minskas med den del av fonden som svarar mot avskrivning, för överföring till fritt eget kapital.¹²

Det går inte att direkt utläsa vad som menas med avskrivning: Hela årets avskrivning för den uppskrivna tillgången eller avskrivningen på uppskrivningsbeloppet?

Att föra över hela årets avskrivning för den uppskrivna tillgången från uppskrivningsfonden till fritt eget kapital skulle innebära att uppskrivningsfonden nollställs innan uppskrivningen har skrivits av. Jag tror inte det var meningen utan tolkar regeln som att det är årets avskrivning av det uppskrivna beloppet som avses.

Lagtext återges från 4 kap. 6 och 8 §§ ÅRL, medan kommentaren gäller 4 kap. 7 § ÅRL.

- Synpunkt till BFN: Återge även lagtexten för 4 kap. 7 § ÅRL.
- Synpunkt till BFN: Lägg till ett nytt andra stycke i kommentaren ”*Med minskning av uppskrivningsfonden genom överföring till fritt eget kapital motsvarande avskrivning enligt 4 kap. 8 § 2 menas avskrivning på uppskrivningsbeloppet, inte hela avskrivningen för den uppskrivna tillgången.*”

Kapitel 18 – Immateriella anläggningstillgångar

18.21

Uppskrivning bör läggas till faktorerna för omprövning av nyttjandeperioden, se mina kommentarer till punkt 17.17.

- Synpunkt till BFN: Infoga uppskrivning bland faktorer för omprövning i kommentaren ”*Faktorer som kan indikera att nyttjandeperioden har förändrats jämfört med föregående balansdag är t.ex. förändrad användning, tekniska utveckling, att företaget gjort en nedskrivningsprövning eller en uppskrivning. En förändring av nyttjandeperioden kan medföra att restvärdet behöver omprövas.*” (ingen ändring för resten av kommentaren)

¹² 4 kap. 8 § 2 ÅRL.

Kapitel 25 – Låneutgifter

25.2

I brevsvaret 2016-06-09 om K3 har BFN uttalat att om utgifter för stämpelskatt för *fastighetsinteckning*, alltså utgifter för pantbrev, bedöms uppfylla kriterierna för tillgång så ska utgiften aktiveras, annars ska den kostnadsföras. Vid aktivering hänförs utgiften till anskaffningsvärdet för fastigheten, men BFN har inte uttalat hur kostnadsföring ska redovisas.

Tas pantbrev ut vid tillverkning av tillgång gäller samma principer, men här har BFN uttalat att vid kostnadsföring är utgiften inte en låneutgift av den typ som avses i denna punkt, dock utan att motivera varför och utan att hänvisa till vilken typ av kostnad det i så fall är.

K3 nämner inte begreppen fastighetsinteckning, företagsinteckning eller stämpelskatt. Pantbrev nämns en gång, i punkt 8.6A kommentaren om att uttagna pantbrev som inte lämnats som säkerhet inte ska redovisas bland ställda säkerheter.

Jag ser en klar koppling mellan utgifter för säkerheter och finansiering. Därför väljer jag att ta upp frågan under denna punkt trots BFN:s ställningstagande beträffande tillverkning av tillgång.

Frågor som återstår är hur kostnadsföring ska redovisas, vid anskaffning respektive tillverkning av tillgång. Jag ser det som naturligt att klassificera kostnader för säkerheter som finansiella kostnader, vilket innebär att de skulle kunna redovisas som räntekostnader och liknande resultatposter.

- Synpunkt till BFN: Lägg till en ny första punkt i kommentaren ”*Kostnader för säkerheter, såsom stämpelskatt för fastighetsinteckning och företagsinteckning.*”

Redovisning av utgifter för pantbrev som tillgång enligt brevsvaret bör läggas in i kommentaren.

- Synpunkt till BFN: Lägg till ett nytt andra stycke i kommentaren ”*Om kriterierna för att redovisa en tillgång enligt punkt 2.18 är uppfyllda ska utgift för stämpelskatt för fastighetsinteckning räknas in i anskaffningsvärdet för fastigheten, annars är det en låneutgift som ska kostnadsföras.*”

Kapitel 29 – Inkomstskatter

29.1

Kommentaren att alla företag ska redovisa aktuell och uppskjuten skatt är för kategorisk, den tar inte hänsyn till om företag är inkomstskattepliktiga eller inte. T.ex. bostadsrättsföreningar betalar normalt sett inte inkomstskatt och omfattas då inte av reglerna i detta kapitel.

- Synpunkt till BFN: Ändra formuleringen av kommentaren till ”*Alla inkomstskattepliktiga företag ska redovisa aktuella och uppskjutna skatteeffekter av transaktioner och andra händelser.*”

Bangkok 2016-08-04

Peter Berg

Auktoriserad redovisningskonsult

E-mail: peter@hpberg.se

Visit my blog: consultjourney.wordpress.com

Profile LinkedIn: [linkedin.com/in/hpberg](https://www.linkedin.com/in/hpberg)

Bringing Theory to Practice – By book, articles, research and lectures

Books published by [Wolters Kluwer](#):

Real Estates (August 2016), [Fastigheter](#) – En praktisk vägledning om redovisning och beskattning

Performance and Income Planning (October 2015): [Resultat- och inkomstplanering](#) – En praktisk vägledning om redovisning och beskattning